

Estem plantant cara, Joan

Devem (i dec) tantes coses a Joan Solà que no sé per on començar

El mestre Joan Solà (lingüista, filòleg i tantes altres coses) va néixer el 19 de gener del 1940 i va morir el 27 d'octubre del 2010.

Joan Solà, el dia que va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes Foto: ACN

Devem (i dec) tantes coses a Joan Solà que no sé per on començar.

Gràcies, d'entrada, per haver facilitat tant la vida als catalanoparlants en general i als neuròtics de la llengua, com jo mateixa, en particular. A mi ja em poden dir que la norma diu tal cosa. Sempre que no ho he vist clar, he corregut a veure què en diu Joan Solà. Què en deia, vaja.

Gràcies, també, per aquell dia del 1989 en què vam participar junts en una taula rodona a Girona, sobre llengua i mitjans de comunicació. Ell era l'autor d'un dels meus llibres de capçalera: *Qüestions controvertides de sintaxi catalana*. Jo tenia 19 anys, una feina de redactora en un diari i certa prepotència que confio haver perdut amb l'edat. Vam fer el camí d'anada i tornada amb el Peugeot 205 que em deixava el meu nòvio. Juraria que vaig fer el ridícul: no m'havia preparat la intervenció (un error que vaig cometre aquell dia i mai més) i no vaig néixer amb el do de la paraula oral. Tornant cap a Barcelona, vaig intentar disculpar-me per haver-ho fet tan malament i el copilot va fer veure que no m'havia de disculpar de res.

Gràcies per haver compartit durant tants anys una mateixa pàgina del suplement Cultura del diari *Avui*. El món al revés: el meu article a dalt, el seu a baix. Per una raó pragmàtica: el meus textos

(«El noticiari» primer, «La lectora desacomplexada» després) anaven amb foto, els seus «Parlem-ne» no anaven il·lustrats, ni falta que feia. Va ser un honor i un privilegi, mestre.

Gràcies per haver-me escoltat quan li vaig explicar que la meua filla de dos anys feia concordar el participi de forma espontània, per haver-me resolt tots aquells dubtes sintàctics que vaig gosar preguntar-li directament i per haver-se adaptat a les meves demandes ("ens el pots enviar un dia abans?", "hauria de fer unes línies menys"...) durant l'època en què em va tocar coordinar el suplement cultural de l'*Avui* i ell m'havia de fer arribar un article cada setmana.

Gràcies per haver-nos revelat els tres principis que li funcionaven per anar pel món: el principi de no-agressivitat ("no ens hem d'enfrontar individualment persona a persona; les persones, en solitari, som molt febles"), el principi de no-renúncia ("fora del cara a cara individual, es tracta de no renunciar mai al català") i el principi d'exigència pública ("davant els polítics, davant les institucions, davant les entitats, es tracta d'exigir incondicionalment i implacablement almenys allò que les lleis s'han dignat concedir-nos").

Gràcies per aquell article sacsejador que va publicar el 28 de desembre del 2006, en què ens animava a plantar cara d'una vegada: «Ja n'hi ha prou. [...] Qui intenta destruir la llengua d'un poble és un enemic d'aquest poble. Tots els governs espanyols han sigut enemics nostres: durant segles i sense treva han intentat destruir la nostra llengua de diverses maneres, amb lleis, amb refinada repressió escolar, amb bombardejos... [...] Ha de ser el nostre Govern que planti cara d'una vegada. Han de ser les nostres entitats cíviques, acadèmiques, culturals de tota mena que reaccionin amb contundència. No pas amb l'enèsima noteta de premsa. No pas amb una altra taula rodona sobre les enquestes lingüístiques. No pas queixant-se i pidolant com qui no gosa. Cal que diguem a la cara a qui correspongui que no podem tolerar ni un minut més el sarcasme, la mentida, la humiliació, l'afebliment del nostre poble. No podem esperar més. Plantem cara.»

Gràcies per parlar tan clar com ho va fer en rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2009: «La qüestió és fàcil de verbalitzar: si volem ser un poble normal ens cal aspirar a una situació global comparable a la dels Estats reconeguts; amb una llengua referencial ben fixada, potent i autònoma, i amb una literatura, una història, un poder civil i un espai geogràfic visibles i diferenciats. Els tres darrers segles de la nostra història ens ho mostren palesament i de múltiples maneres.»

Gràcies per tot, Joan. I sàpigues que t'hem fet cas. Estem plantant cara.